

ENERGETICKÁ CHUDOBA V REGIÓNOCH

11.5.2023
Banská Bystrica

RNDr. Dušana Dokupilová, PhD.
Prognostický ústav CSPV SAV

ČO JE ENERGETICKÁ CHUDOBA?

- ▶ "neschopnosť v domácnosti udržiavať adekvátnu (bezpečnú a pohodlnú) teplotu kvôli nízkym príjmom a/alebo neadekvátnemu (energeticky neefektívnemu) obydliu“
- ▶ "neschopnosť domácnosti dosiahnuť, alebo si dovoliť energetické služby v domácnosti v stave spoločensky a materiálne nevyhnutnej úrovne“
- ▶ V SR nedefinovaná

- ▶ Vysoké náklady na zabezpečenie energií v domácnosti (vysoké ceny energií, nízke príjmy, nevyhovujúca energetická účinnosť)
- ▶ Neschopnosť platiť účty za energie
- ▶ Neschopnosť dostatočne si vyhriať/vychladiť obydlie
- ▶ Nevhodné obydlie - so zatekajúcou strechou, vlhkými stenami (podlahami), základmi alebo zahnívajúcimi okennými ráhami (podlahami)
- ▶ Skrytá energetická chudoba -neschopnosť dostatočne si vyhriať/vychladiť obydlie
- ▶ Nedostatočné finančné zdroje na iné výdavky – potraviny, zdravie, vzdelávanie, ...

AKO SA ENERGETICKÁ CHUDOBA PREJAVUJE?

- ▶ Ekonomika – veľký podiel výdavkov na energie
- ▶ Zdravie – fyzické, psychické ech
- ▶ Sociálne - sociálne vylúčenie, znížená výkonnosť a spokojnosť
- ▶ Vzdelanie
- ▶ Životné prostredie – vzduch – ovplyvňuje všetkých

DOPADY ENERGETICKEJ CHUDOBY

- ▶ Ľahko
 - ▶ podľa stavu obydlia – ošarpaný, viditeľne energeticky neefektívny.
 - ▶ Podľa účtov za energie
- ▶ Ťažko – skrytá energetická chudoba

AKO SPOZNAŤ ENERGETICKY ZRANITEĽNÚ DOMÁCNOSŤ?

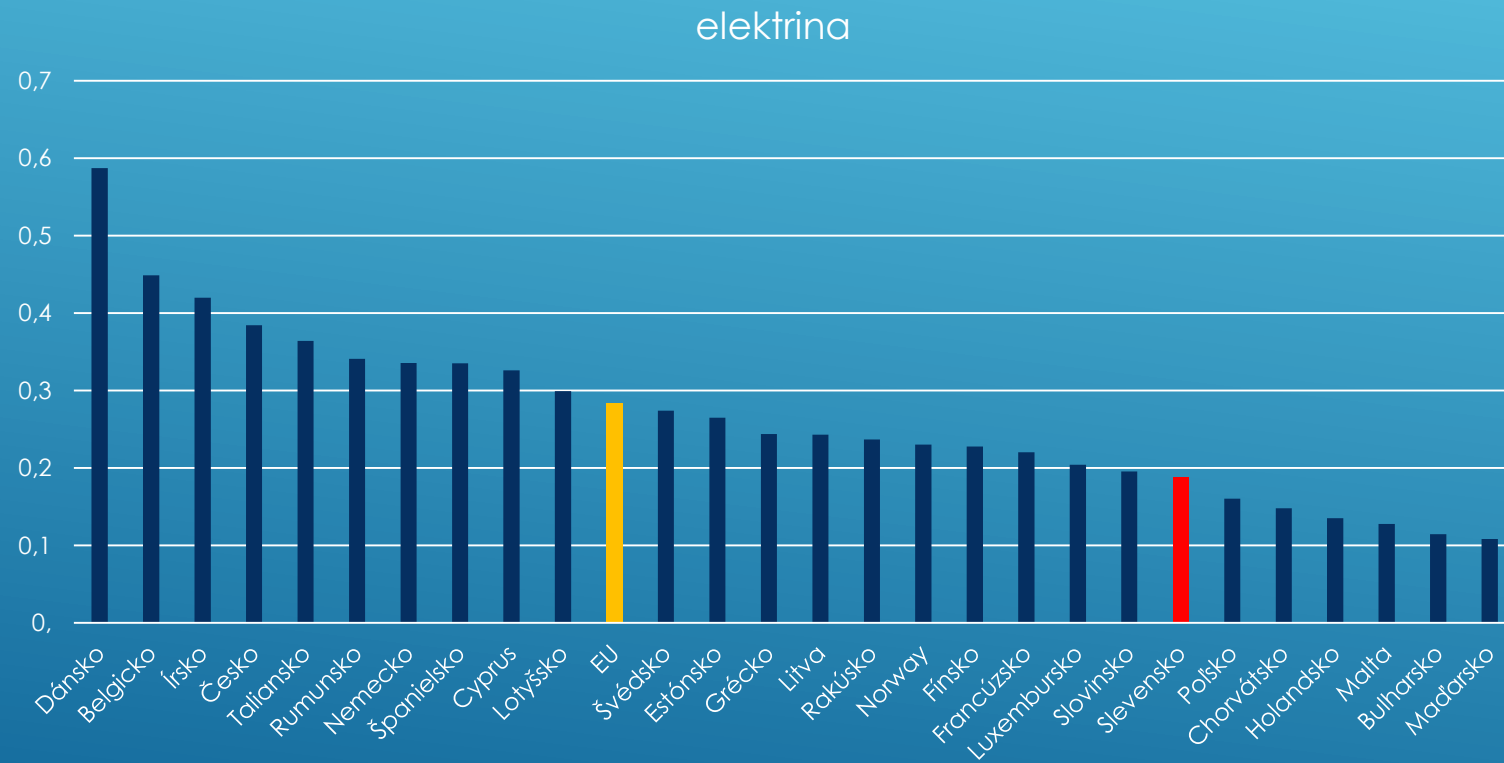
- ▶ Informovať/Poradiť – zatepliť, vymeniť okná, dvere, vymeniť elektrospotrebiče, zaizolovať okná, vymeniť žiarovky
- ▶ Sociálne služby
- ▶ Finančná pomoc, pôžička – čiastočne nenávratná

AKO POMÔCŤ?

AKÁ JE SITUÁCIA NA SLOVENSKU? (AJ V RÁMCI EÚ)

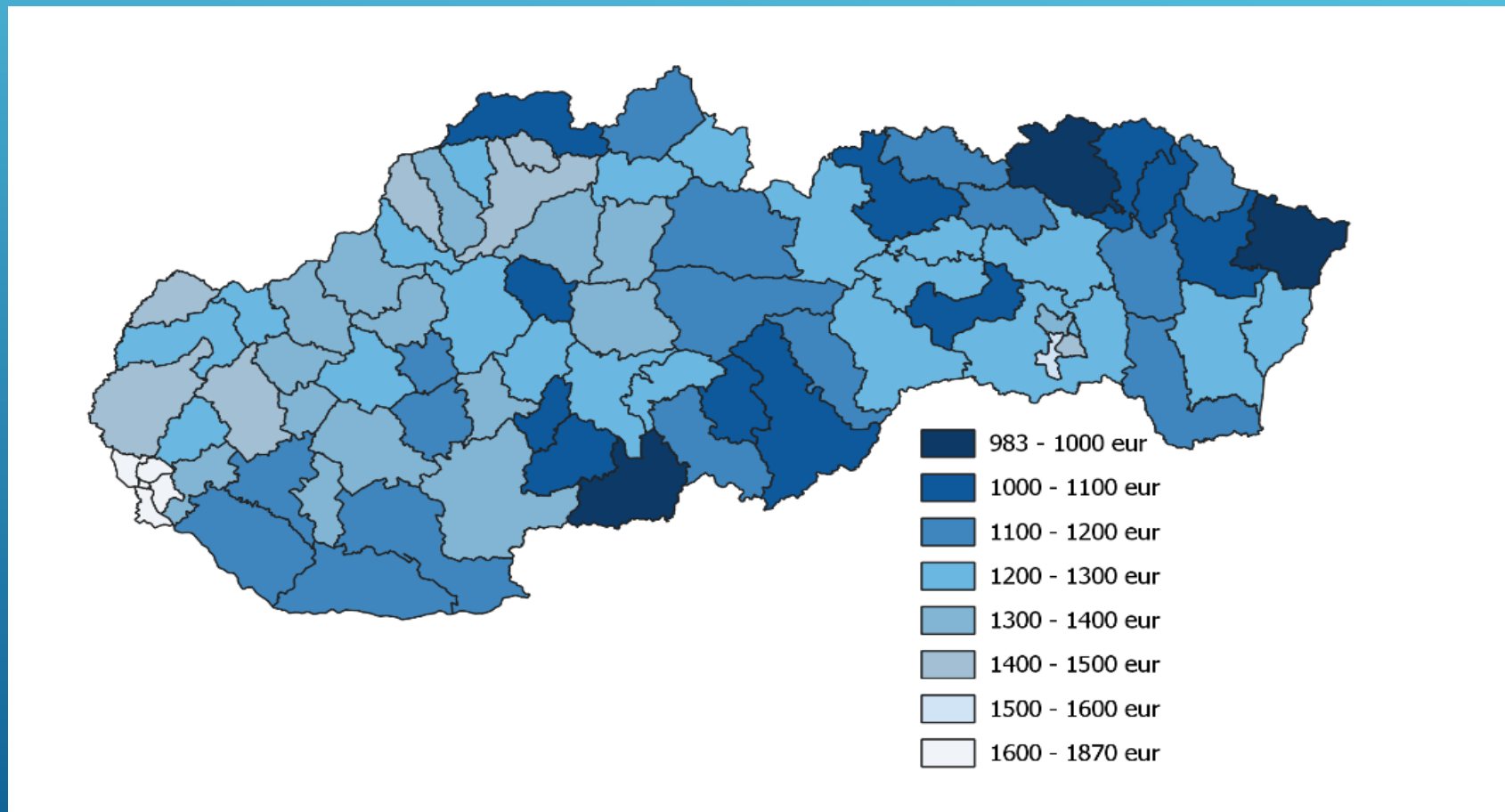

CENA ELEKTRINY ZA KWH PRE DOMÁCNOSTI V SR VRÁTANE DANÍ A POPLATKOV ZA 2. POLROK 2022 (EUR)

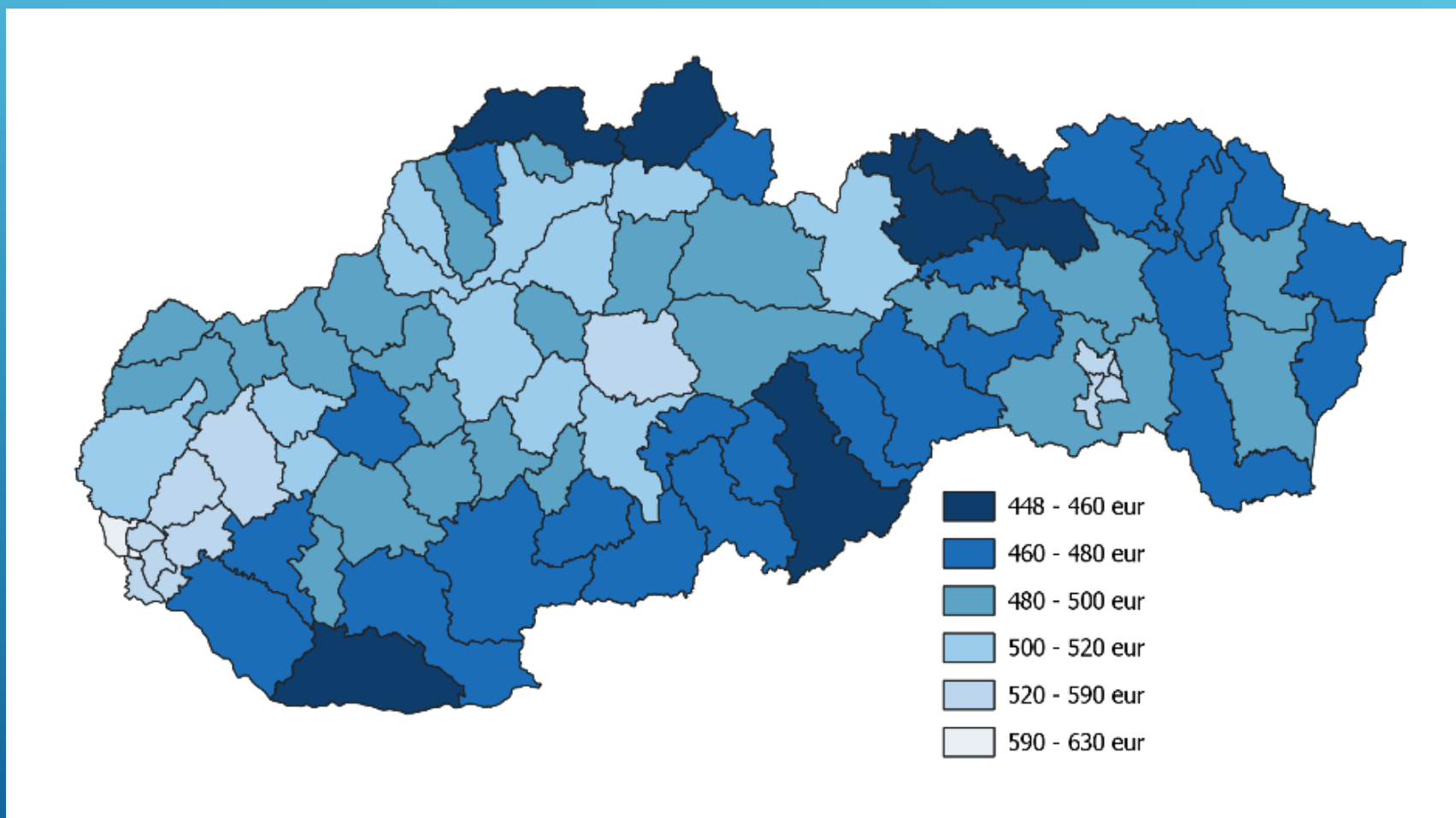

Zdroj: Eurostat

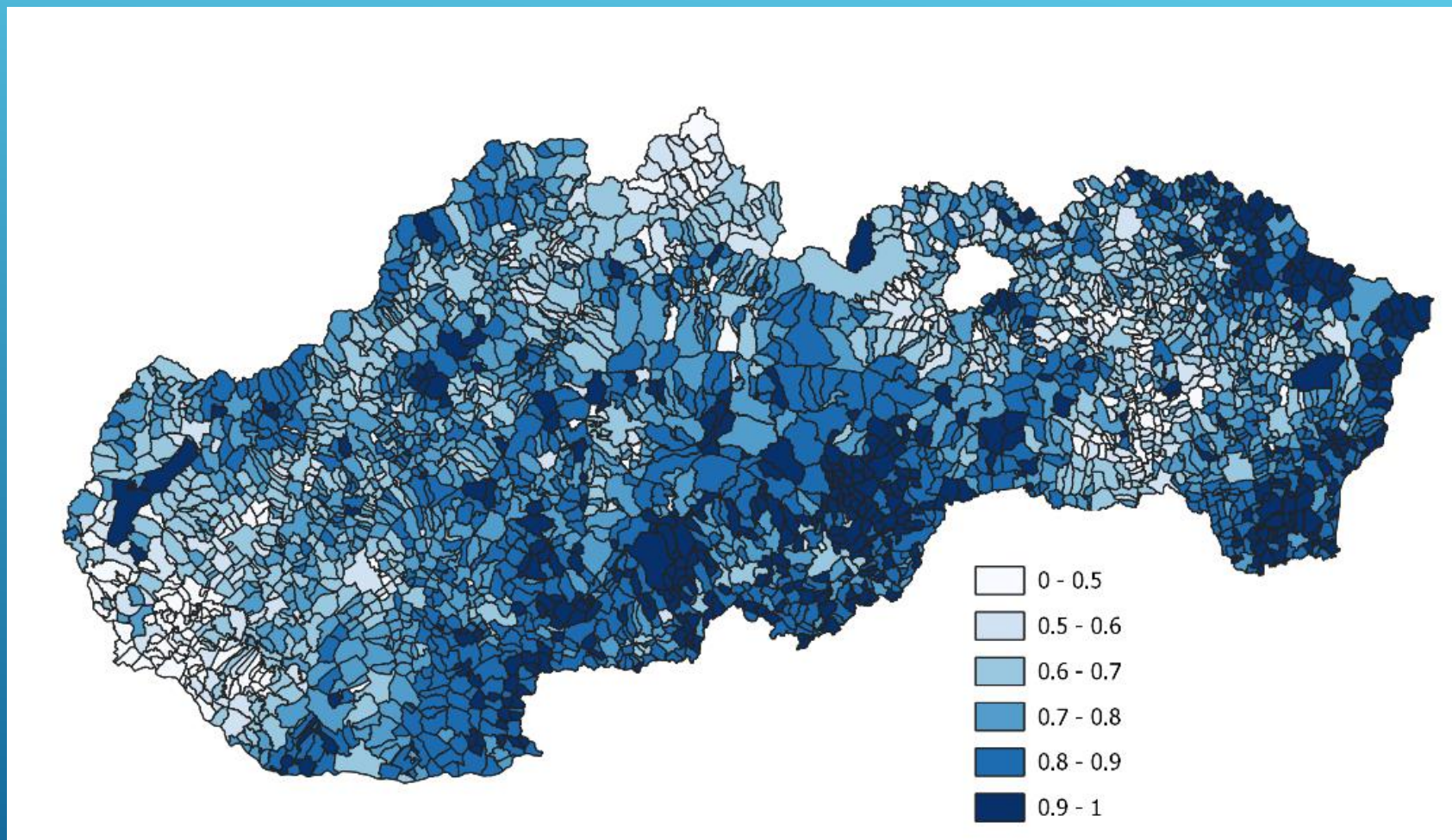
PRIEMERNÁ NOMINÁLNA MESAČNÁ MZDA ZAMESTNANCA (EUR), 2021

PRIEMERNÁ MESAČNÁ VÝŠKA VYPLÁCANÝCH STAROBNÝCH DÔCHODKOV K 31.12. 2020

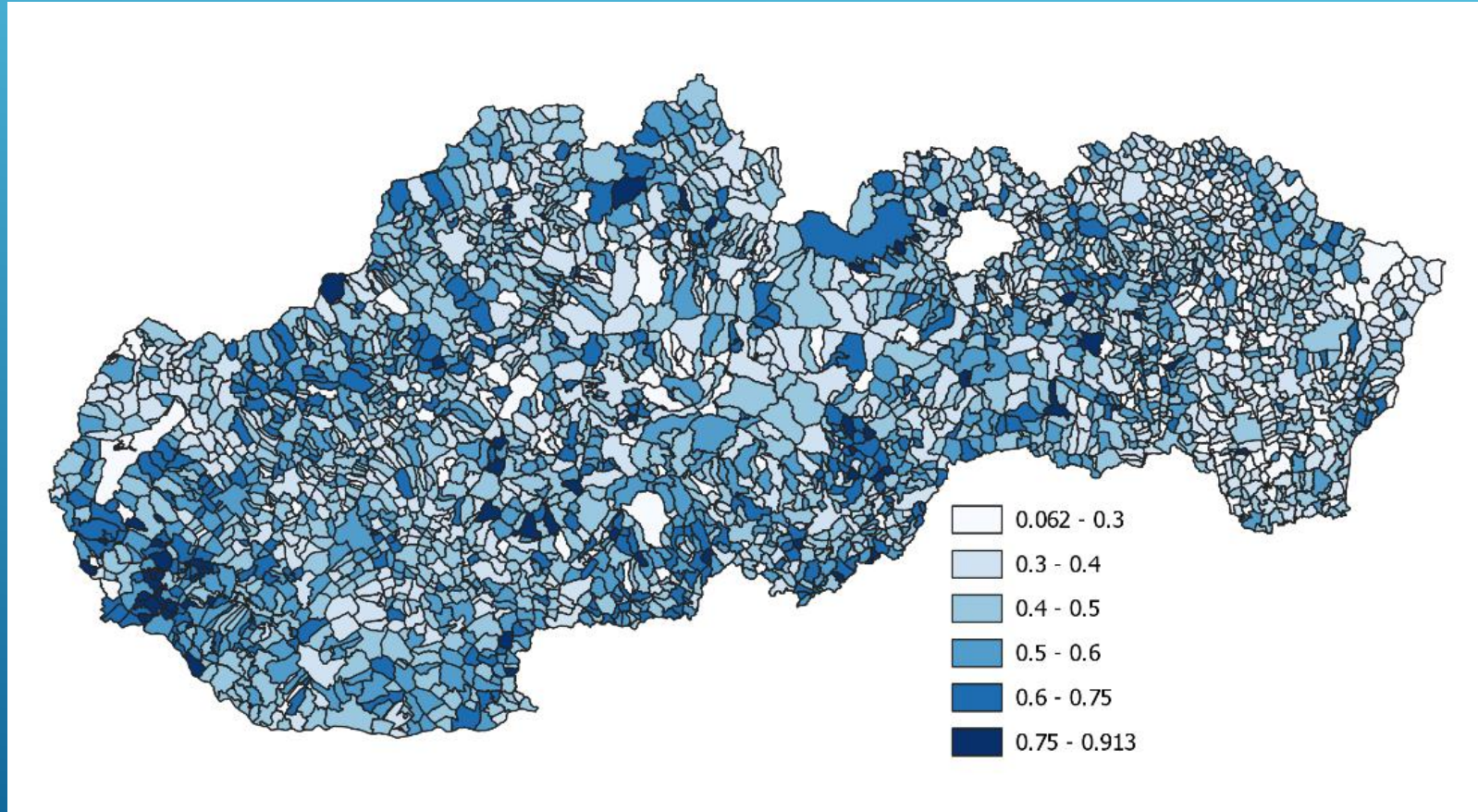

PODIEL DOMOV POSTAVENÝCH PRED ROKOM 1980

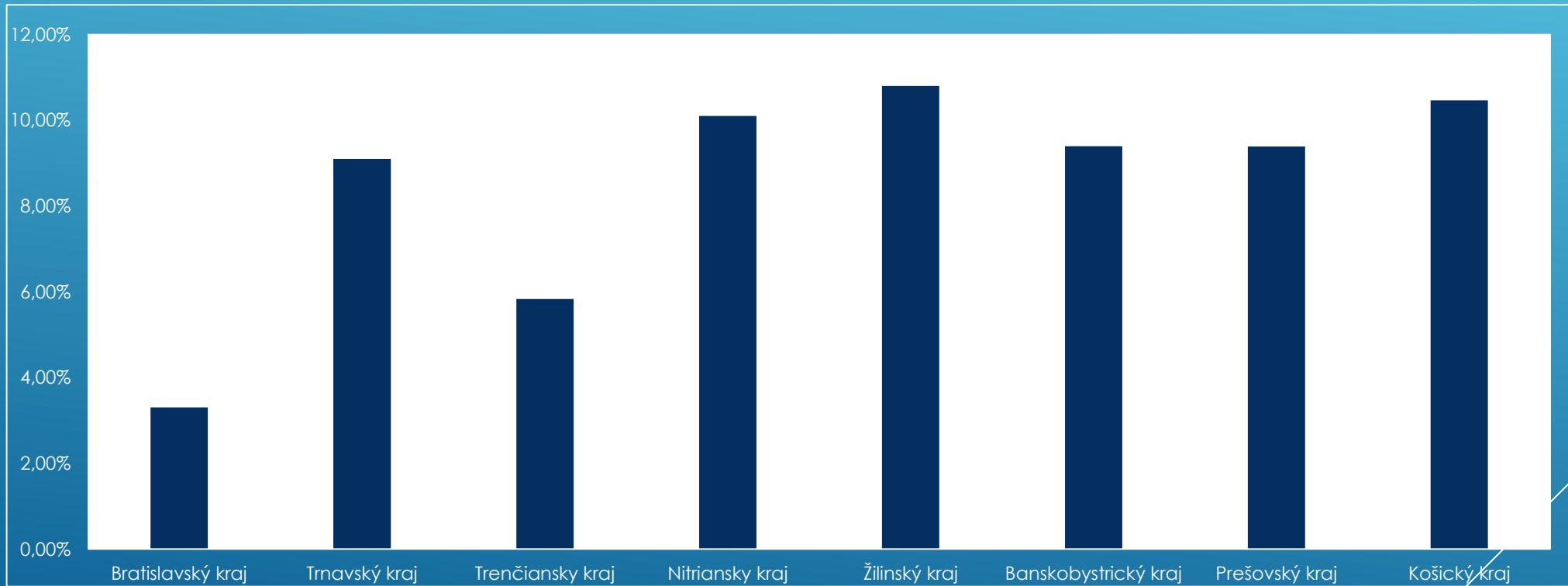

Zdroj: SOBD, 2021

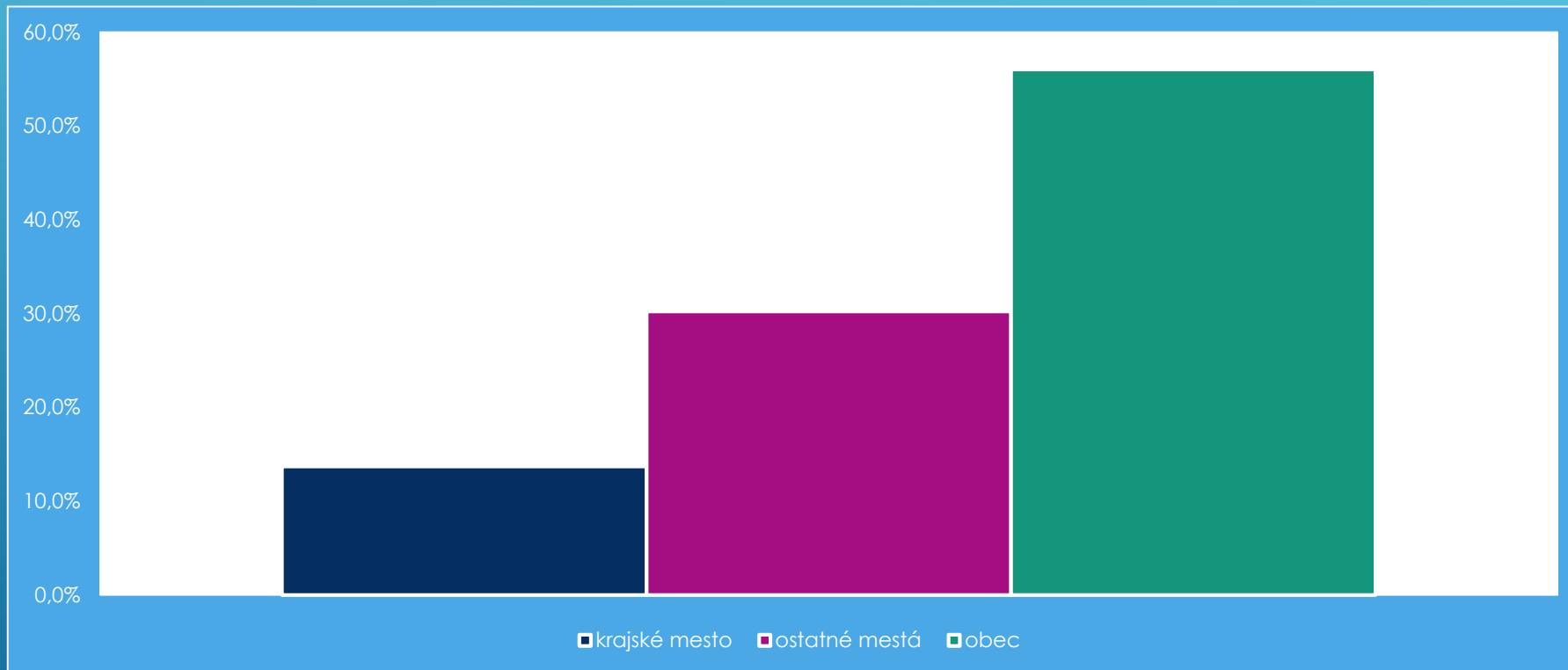
PODIEL DOMOV, KTORÉ NEBOLI REKONŠTRUOVANÉ VÔBEC, ALEBO POSLEDNÁ REKONŠTRUKCIA BOLA PRED ROKOM 2000

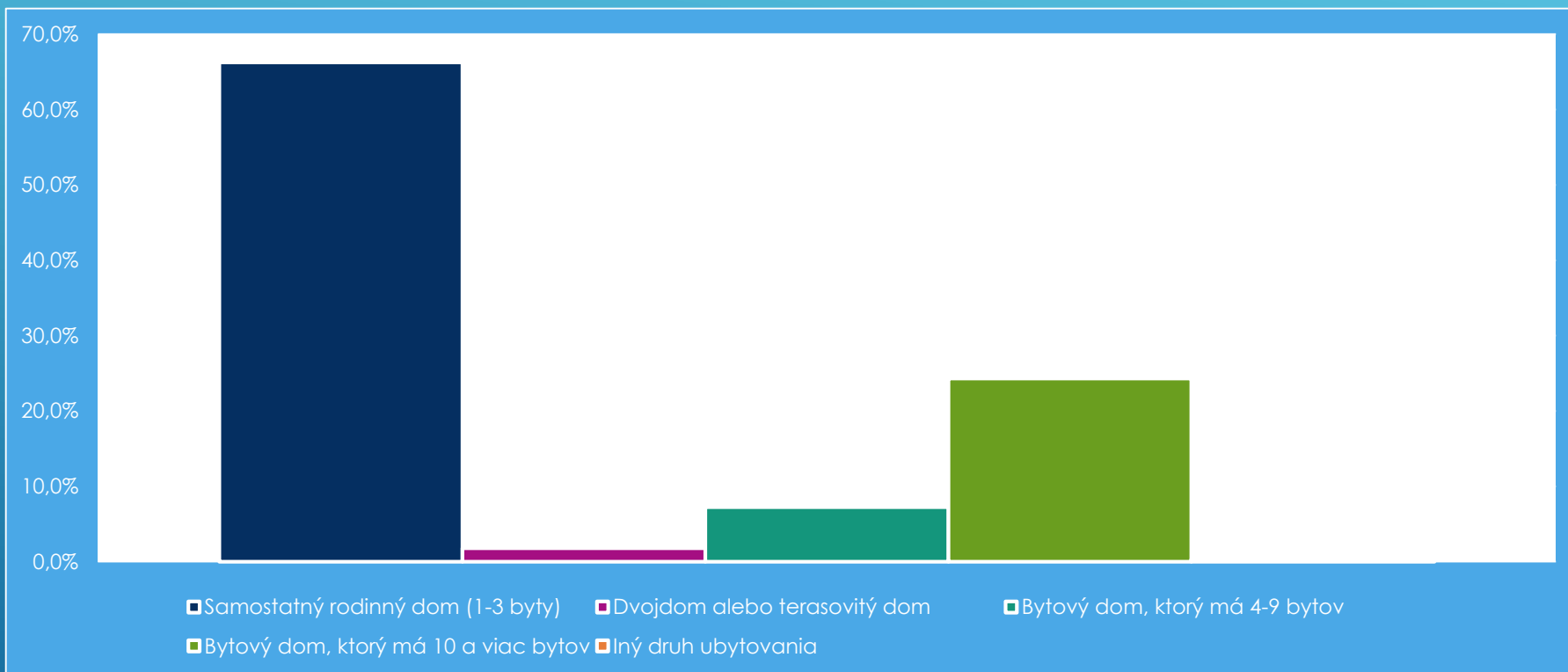
DOMÁCNOSTI OHROZENÉ ENERGETICKOU CHUDOBOU V KRAJOCH SR - INDIKÁTOR „PRÍJMY OČISTENÉ O NÁKLADY NA ENERGIE POROVNANÉ SO ŽIVOTNÝM MINIMOM A VÝDAVKAMI NA ENERGIE NA M²“

Zdroj: ŠÚ SR

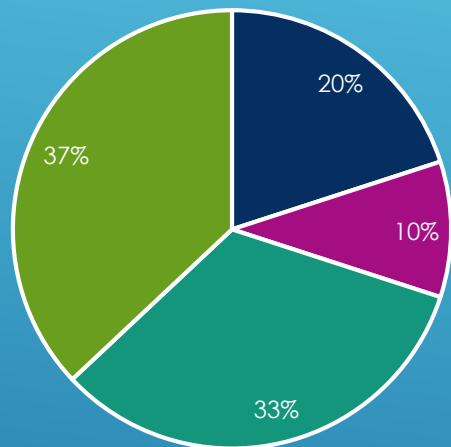

Zdroj: ŠÚ SR

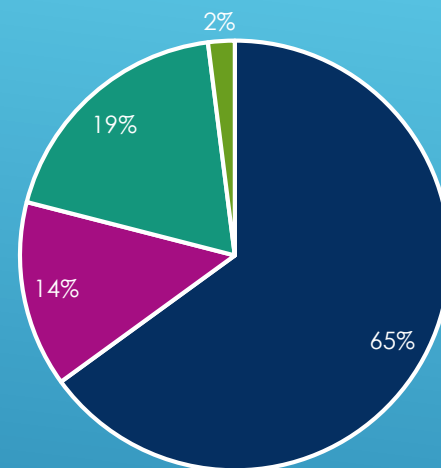
Zdroj: ŠÚ SR

Domácnosti s najnižšími príjmami

- Plne zateplený, vymenené okná
- Čiastočne zateplený s vymenenými oknami
- Nezateplený, len s vymenenými oknami
- Nezateplený s pôvodnými oknami

Domácnosti s najvyššími príjmami

- Plne zateplený, vymenené okná
- Čiastočne zateplený s vymenenými oknami
- Nezateplený, len s vymenenými oknami
- Nezateplený s pôvodnými oknami

STUPEŇ REKONŠTRUKCIE

- ▶ Cielenie / Efektívne využívanie obmedzených zdrojov
- ▶ Komplexný problém
- ▶ Prepojenie energetických, sociálnych, environmentálnych, ekonomických politík a opatrení

ENERGETICKÁ CHUDOBA

ODPORÚČANIA (PRE VEREJNÉ POLITIKY)

- ▶ Vybrať definíciu
- ▶ Podporiť výskum v oblasti energetickej chudoby – skúmanie dôsledkov a efektívnych možností zlepšenia situácie
- ▶ Zvyšovanie informovanosti o energetickej zraniteľnosti (pre budúcich dôchodcov)
- ▶ Zabezpečiť ochranu pre najnúdznejších – predĺžiť lehotu odpojenia od energetických sietí
- ▶ Zabezpečiť možnosť predplateného odberu
- ▶ Zvyšovanie energetickej efektívnosti (hlbková obnova budov) aj pre nízkopříjmové domácnosti (bezúročné alebo nízko-úročené pôžičky bez vstupného kapitálu) spojené s nízko-uhlíkovými riešeniami
- ▶ Priama finančná podpora na krytie zvýšených nákladov na energiu – minimalizovať na prípady keď zvyšovanie energetickej efektívnosti nie je možné

- ▶ Dôchodcovia
- ▶ Jednotlivci s deťmi
- ▶ Viacčlenné domácnosti s 3 a viac deťmi
- ▶ Jednočlenné domácnosti

Kde?

- ▶ V rodinných domoch na dedine
- ▶ Ale nezabudnúť aj na bytovky v mestách!!!

KTO JE NAJZRANITEĽNEJŠÍ?

ĎAKUJEM ZA POZORNOSŤ!

**Prognostický
ústav**

Slovenskej akadémie vied

dusana.dokupilova@savba.sk